

היקף העבודה בעבודה שנייה ונוספת ומשקל כלכלת הפלטפורמה מהעבודות הנוספות – השוואת ישראל וה-OECD

רועי קנת פורטל, עומר כהן

דוח זה מסכם ממצאים על עבודה שנייה ונוספת על העבודה העיקרית בישראל ובממוצע מדינות ה-OECD, על בסיס סקר בינלאומי שערך ארגון ה-OECD. מהסקר עולה ששיעור הישראלים שעובדים בעבודה שנייה או נוספת נמוך בהשוואה לממוצע ה-OECD, הן כאשר מסתכלים על העובדים בעבודה נוספת בתדירות של פעם בחודש לפחות (10.4% מהעובדים בישראל לעומת 12% בממוצע ה-OECD), והן על אלו שעבדו בעבודה כזו אי פעם (27.5% מהעובדים בישראל לעומת 33% בממוצע ה-OECD). בתוך זה, עולה כי שיעור העובדים שעבדו בעבודה שנייה או נוספת בפלטפורמה אינטרנטית או אפליקציה הוא נמוך בישראל בהשוואה לממוצע ה-OECD, הן ביחס למי שעבדו בעבודה נוספת באפליקציה פעם בחודש (4% מהעובדים בישראל, 6% ב-OECD) והן ביחס למי שעבדו בעבודה נוספת באפליקציה אי פעם (13.7% מהעובדים בישראל, 22% ב-OECD).

מתודולוגיה

דו"ח זה מבוסס על סקר Risks That Matter של ארגון ה-OECD שעבר בשנת 2022.

סקר זה עובר בכל שנתיים במגוון מדינות. בשנת 2022 הסקר עבר ב-27 מדינות. בישראל, הסקר עבר בקרב 1023 משיבים. הסקר עבר בשפה העברית בלבד ובגרסה אינטרנטית בלבד (ולא טלפונית), ועל כן ככל הנראה לוקה בחסר בייצוג של אוכלוסיות שאינן דוברות עברית (בעיקר ערבים). ניתוחים של דפוסי ההצבעה של המשיבים תומכים בטענה כי הסקר אינו מהווה מדגם מייצג של האוכלוסייה הישראלית. עם זאת, מהשוואת התשובות לממצאי סקרים מייצגים, כמו הסק החברתי של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, אנחנו מעריכים כי הסקר מהווה מדגם מייצג של האוכלוסייה דוברת העברית בישראל.

הסקר מכיל שאלות ממגוון רב של תחומי חיים ודו"ח זה מציג תוצאות נבחרות בלבד הנוגעות לשוק העבודה, לפיננסים, ולצעדי מדיניות הנוגעים לתחומים אלו.

עבודה שנייה ונוספת ומשקל כלכלת הפלטפורמה בעבודה נוספת

אחד הנושאים שלא נחקרו בעבר בישראל בסקר מייצג ובהשוואה בינלאומית הוא היקפה של כלכלת הפלטפורמה. דוח זה שופך אור על חלק מסוים בכלכלה זו – עבודה בפלטפורמה כעבודה שנייה ונוספת על העבודה העיקרית. בסקר המוצג, המשיבים נשאלו אם הם עובדים בעבודה נוספת על עבודתם העיקרית, ואם עבודה זו מתבצעת בפלטפורמה אינטרנטית או בשימוש באפליקציה. הדגש על עבודה נוספת הוא חשוב, כיוון שהיקף העבודה בכלכלת פלטפורמה כמקור התעסוקה העיקרי בארץ הוא ככל הנראה נמוך – כך, מסקר שערך מרכז מאקרו בשנת 2020 עולה כי לא סביר ששיעורם של העצמאים שעבודתם העיקרית היא כלכלת פלטפורמה באוכלוסייה העובדת עולה על 0.35% (כשליש האחוז), כלומר, כי סדר הגודל של עבודת פלטפורמה כעבודה עיקרית ככל הנראה לא עולה על כמה עשרות אלפי אנשים. מספרים אלו מתיישבים עם מספר העובדים

אמיר אלשטיין

יו"ר הוועד המנהל

הנשיא העשירי ראובן ריבלין

יו"ר של כבוד

יוחנן פלטנר

נשיא

ברנרד מרכוס

יו"ר בינלאומי

חברי הוועד המנהל

עוז ליאת אהרנסון
אלי גרונר
פרופ' ורד וניצקי-סרוסי
ד"ר חן ליכטנשטיין
מזל מועלם
שגריר לשעבר סלי מרידור
פרופ' פאדיה נאסר אבו-אלהיג'א
עוזי אבי פישר
ד"ר מיכל צור
יוסי קוצ'יק

המועצה הבינלאומית

פרופ' רונלד דניאלס, יו"ר
השופטת רוזלי סילברמן אבלה, קנדה
אן אפלבוואם, ארה"ב
פרופ' ורנון בוגדנוב, בריטניה
השופטת דורית ביניש, ישראל
השופט סטיבן בריי, ארה"ב
ד"ר ג'וזף ג'וזפה, גרמניה
פרופ' משה הלברטל, ישראל
פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב
פרופ' רוברט מנוקין, ארה"ב
פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה
ד"ר שרון נריאן, ארה"ב
השופט אברהם סופר, ארה"ב
ברט סטפנס, ארה"ב
פרופ' ארווין קוטלר, קנדה
פרופ' גרהרד קספר, ארה"ב
פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב
פרופ' גבריאלה שלו, ישראל

סגני נשיא

פרופ' סוזי נבות, מחקר
פרופ' קרנית פלוג, מחקר
ד"ר ישי ג'סי [ג'סי] פרס, אסטרטגיה

עמיתים בכירים

פרופ' איתי אטר
פרופ' תמר הרמן
פרופ' נתן זוסמן [אורח]
פרופ' עמית כהן
מר תומר לוטן [אורח]
פרופ' יותם מרגלית
פרופ' דניאל סטמן
פרופ' בני פורת
פרופ' מרדכי קרמניצר
פרופ' גדעון רהט
ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר
פרופ' יובל שני

מייסדים

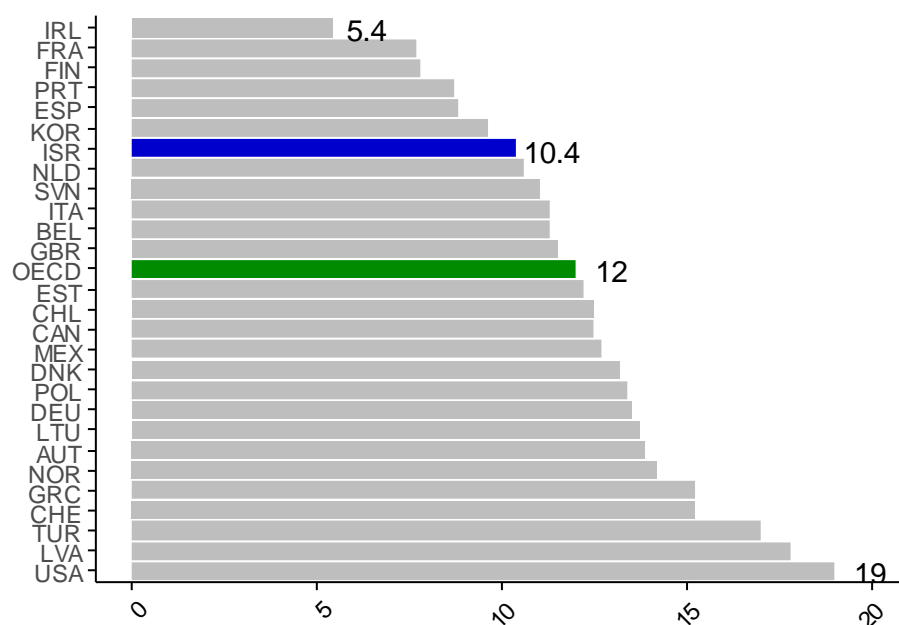
ד"ר אריק ברמון
מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ [1920-2021]

בפלטפורמות מוכרות, כמו Wolt. גם מסחר דיגיטלי כעבודה עיקרית ככל הנראה לא משנה תמונת מצב זו באופן משמעותי – כך, לפי נתוני [הסקר החברתי של 2020](#), מספרם של העצמאים שאינם מעסיקים שכירים שמכרו מוצר דרך האינטרנט בשלושת החודשים האחרונים (אומדן המהווה חסם עליון סביר להיקף העוסקים במסחר דיגיטלי עצמאי כעבודה עיקרית) ככל הנראה לא עולה על 20 אלף איש.

אם כן, כמה עובדים עבדו בעבודה חלקית נוספת על עבודתם העיקרית? מהסקר עולה כי שיעור העובדים אשר עבדו בעבודה נוספת על עבודתם העיקרית "באופן קבוע (פעם בחודש או לעתים קרובות יותר)" (כך במקור) עומד בישראל על כ-10%, ובממוצע ה-OECD על 12%.

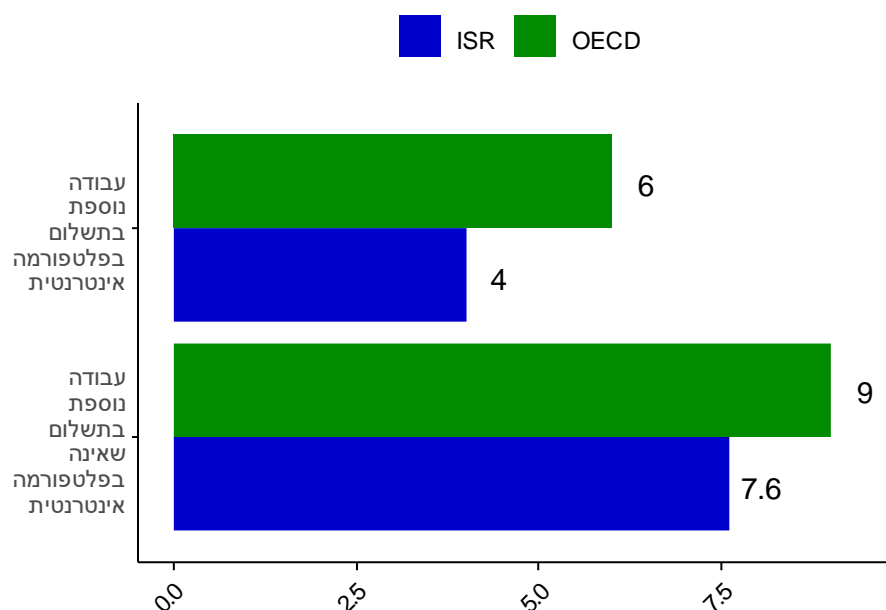
בקרב עובדים צעירים (18-34), השיעורים גבוהים יותר ועומדים על 14% בישראל ו-17% בממוצע ה-OECD.

שיעור המשיבים שבאופן קבוע (לפחות פעם בחודש) עבדו בעבודה שנייה בתשלום

מתוך העובדים בעבודה נוספת בישראל לפחות פעם בחודש, כ-4% עובדים בפלטפורמות אינטרנטיות ו-7.6% העובדים בעבודה נוספת שאינה פלטפורמה אינטרנטית (עם חפיפה בין הקבוצות). לעומת ישראל, ממוצע ה-OECD עומד כאמור על 12% בסך הכל, מהם 6% בפלטפורמות אינטרנטיות ו-9% בעבודה נוספת שאינה בפלטפורמה אינטרנטית. בקרב צעירים (18-34), 4.4% מהישראלים עובדים בעבודה נוספת בפלטפורמה, כ-12% שלא בפלטפורמה (עם חפיפה). ב-OECD כ-8% מהצעירים עובדים בפלטפורמה לפחות פעם בחודש, ו-12% שלא בפלטפורמה (עם חפיפה). כלומר, שיעור הצעירים שעובדים בעבודה נוספת גבוה יותר הן בישראל והן ב-OECD ביחס לקבוצות גיל אחרות.

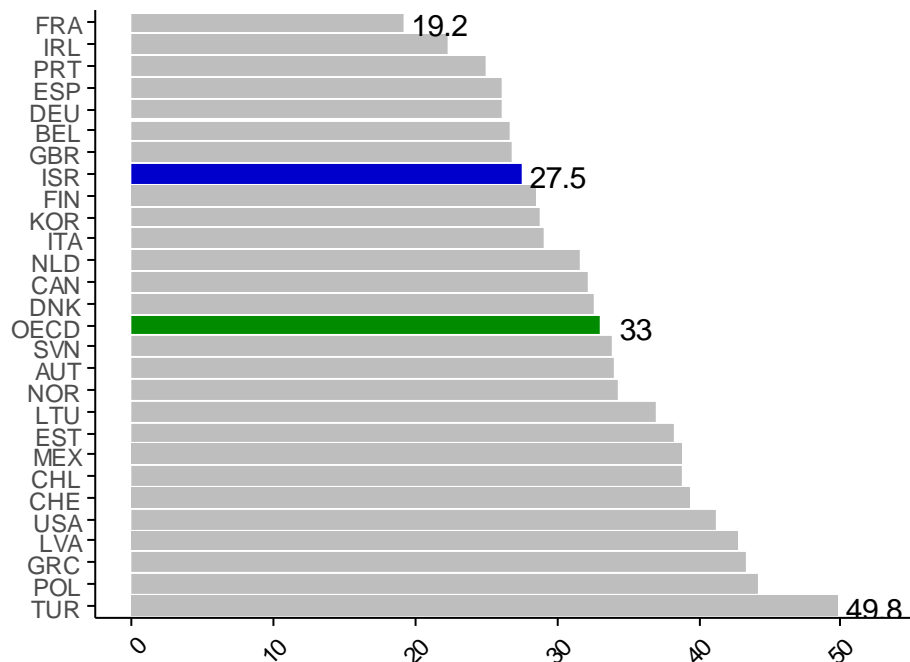
שיעור המשיבים שבאופן קבוע (לפחות פעם בחודש) עבדו בעבודה שנייה בתשלום

אפשר לשער כי עבודה פעם בחודש אינה תופסת במלואה את התופעה של עבודות מזדמנות המאפיינות עבודה בענפים מסוימים וכן פלטפורמות אינטרנטיות מסוימות. לכן, כדי לאמוד את היקף העבודה השנייה הנוספת (ואת משקל כלכלת הפלטפורמה בתוכה) יש לבחון גם עבודה בהיקפים נמוכים יותר. לטובת מענה על שאלה זו בדקנו את שיעור המשיבים שעבדו לפחות פעם אחת בחייהם בעבודות מסוג זה.

בישראל כ-27.5% מהמשיבים ענו כי עבדו לפחות פעם בחייהם בעבודה נוספת על עבודתם המרכזית, לעומת 33% במוצע ה-OECD.

שיעור המשיבים שעבדו בעבודה שנייה בתשלום אי פעם

בחלוקה בין עבודה נוספת בפלטפורמה ושלא בפלטפורמה, עולה כי 13.7% מהישראלים עבדו אי פעם בעבודה נוספת דרך פלטפורמה אינטרנטית, בעוד כ-22% דיווחו שעבדו בעבודה נוספת שלא דרך פלטפורמה אינטרנטית. לעומת זאת, ב-OECD בממוצע ה-22% OECD עבדו אי פעם בעבודה נוספת דרך פלטפורמה אינטרנטית, 28% בעבודה נוספת שאינה דרך פלטפורמה אינטרנטית. ביחס לקבוצת העובדים הצעירים (18-34) המספרים גבוהים יותר ב-OECD, ועומדים על 47% שעבדו אי פעם בעבודה נוספת על עבודתם העיקרית, מהם 34% בפלטפורמה אינטרנטית, ו-40% שלא בפלטפורמה אינטרנטית (עם חפיפה בין הקבוצות). גם בקבוצת גיל זו, שיעורי העובדים בעבודה חלקית או נוספת בישראל נמוכים יותר מאשר ב-OECD ועומדים על כ-42%, מהם כ-20% בפלטפורמה אינטרנטית, ו-37% שלא בפלטפורמה אינטרנטית.

מתוך ניתוח זה, אנו לומדים כי היקף העבודה בעבודה שנייה נוספת על העבודה העיקרית, בין אם בפלטפורמה אינטרנטית או בעבודה נוספת רגילה, יחסית קטנה בישראל בהשוואה למדינות OECD אחרות.

שיעור המשיבים שעבדו בעבודה שנייה בתשלום אי פעם

